

Od tri najveće pritoke Lima na teritoriji opštine Berane, dvije su ili potpuno ili najvećim dijelom devastirane izgradnjom malih hidrelektrana, a slična sudbina, ako se nešto hitno ne učini, prijeti i trećoj.

Na rijekama Šekularska i Bistrica, kompanija Hidroenergija Montenegro do sada je izgradila **deset malih elektrana**, a ista družina okupljena oko Olega Obradovića i Bemaksa, još sedam koncesija ima na Kaludarskoj rijeci u ovoj sjevernoj opštini.

Više sagovornika Portala RTCG ukazalo je na činjenicu da je neko u proteklim godinama pravio katastrofalne greške izdajući koncesije za izgradnju tih malih elektrana, i da su te greške nerijetko bile u zoni **krivične odgovornosti**, ali da, uprkos tome, do danas niko nije zbog toga, osim u medijima, zvanično ni pomenut.

I dok se druge posljedice devastacija rijeka gdje je takođe ljudski faktor u pitanju, kao što su zagađenja **komunalnim otpadom** na njihovim obalama i prekomjerna i nekontrolisana eksploatacija rječnog materijala, mogu popraviti, u slučaju malih elektrana posljedice su nepopravljive.

Predsjednik Mjesne zajednice Šekular Sreten Lekić, ističe da je istoimena rijeka, koja je proticala kroz to selo, odavno sva u cijevima.

U cijevi su najprije stavljene dvije manje **planinske ljepotice**, Rmuška i Spalevićka rijeka, i na tom mjestu gdje su se nekada spajale i pravile Šekularsku, napravljena je hidrocentrala. Zatim je, od tog mjesta, pa nizvodno, Šekularska rijeka stavljena u cijevi u dužini od šest kilometara i izgrađene još tri male hidroelektrane – kaže Lekić.

Na Šekularskoj rijeci ni biološkog minimuma

Rijeke jednostavno nema. Ona ne postoji. To je u vrijeme najboljih vodostaja, samo obični potok. Toliko je ostalo od te nekada **najljepše rijeke** u ovom kraju, a da se niko, osim mještana Šekulara nije pobunio, niti im je priskočio u pomoć kada su se suprotstavljali izgradnji – dodaje Lekić.

Na pitanje da li je moguće nešto da se popravi, on je kategoričan da to predstavlja u sadašnjem stanju – **nemoguću misiju**.

Kako? Da se zatvore sve četiri hidroelektrane i da se rijeka izvadi iz cijevi. To sigurno niko neće uraditi, a opet bi trebalo ko zna koliko vremena da se u nju vrati život – konstatuje predsjednik ove mjesne zajednice.

Šteta na Bistrici velika, vlasnici mHe i inspekcije povezani

Na prvi pogled se čini da u slučaju rijeke Bistrice, koja sa padina Bjelasice stiže do Lima, šteta nije velika, ali predsjednik Mjesne zajednice Lubnice, Miloš Raković, kaže za Portal RTCG da su male hidrocentrale i na tom području ostavile nesagledive posljedice.

To je posebno evidentno u ljetnjem periodu. **Vlasnici malih elektrana tada svu vodu pokupe u akumulaciona jezera, i korito rijeke ostane suvo.** Kada neko prijavi inspekciji, oni na čudne načine to istog trenutka doznaju, i puste vodu iz jezera. Inspektor konstatuje da nema ništa nezakonito, a oni, čim inspektor ode, opet zatvore akumulacije. To je strašna sprega. Mještani od toga nemaju baš ništa - kaže Raković.

Na ovoj rijeci je šest malih hidroelektrana, ako se računa i ona koja je izgrađena na njenoj pritoci Jezerštici, na najvisočijoj nadmorskoj visini, i koja je bila prva.

Svašta su nam obećavali prije gradnje, brda i doline. Nova radna mjesta za omladinu. U tim malim centralama rade samo čuvari, nema potrebe za drugom radnom snagom. Ni put koji od Berana kroz naše selo vodi do Kolašina, i čije stavljanje u funkciju je najavljeno za početak jula, nije zaustavilo raseljavanja. To treba da bude za nauk svima - poručuje predsjednik Mjesne zajednice Lubnice.

U Kaludri ne vjeruju obećanjima investitora

Upravo toga su svjesni stanovnici velikog seoskog područja pod imenom Kaludra, na čijoj istoimenoj rijeci je ista kompanija i ista družina dobila koncesije za još **sedam malih elektrana**. Oni su do sada, daleko od očiju javnosti, pravili otpor i nijesu popustili obećanjima da će im izgraditi put, napraviti elektro mrežu, i šta sve još drugo.

Kao i u prethodnim slučajevima, za Šekularsku i Bistricu, i za Kaludarsku rijeku sve koncesije za male elektrane država je izdala prije avgusta 2020. godine, u mandatima premijera Mila Đukanovica i Duška Markovića. Dokle se u bahatosti i bezvlašću išlo daleko, govori činjenica da su za Kaludarsku rijeku koncesije produžene samo deset dana prije predaje vlasti, na šta Opština Berane nije mogla uticati.

Vodozahvat za jednu od **hidrocentrala** na ovoj rijeci trebalo je da se gradi kod srednjovjekovnog manastira Ćelije, a da se potom voda cijevima pokupi nekoliko kilometara niže, do takozvanog Đevojačkog krša, gdje bi bilo mašinsko postrojenje.

To je najatraktivniji dio kanjona, gdje sada postoji nekoliko ugostiteljskih objekata. To da se uništi, sigurno nećemo dozvoliti. Nas ne mogu podmititi, nema toga sa čim nas mogu kupiti. Te bajke o zaposlenju, putu, novoj elektro mreži, pričali su i stanovnicima Šekulara i Lubnica, i vidimo šta je tamo bilo. To kod nas neće proći - kategoričan je jedan od mještana. On kaže da su pokušavali preko nekoliko ljudi da izvrše pritisak, ali da su na kraju vidjeli da nema posla.

Većina nas smo do kraja ostali jedinstveni u stavu da našu prelijepu Kaludarsku rijeku ne damo nikome. Niko ovdje sigurno, dok je nas, ništa neće graditi. Ova rijeka je naš život. Neki od nas na njenim obalama imaju ugostiteljske objekte i od toga žive. To neka svi dobro znaju - poručuje ovaj mještanin Kaludre.

Hidroenergija Montenegro traži raskid ugovora sa Vladom, ali uz obeštećenje

Prema posljednjim informacijama koje su se mogle čuti, kompanija **Hidroenergija Montenegro** izgleda da je odustala od izgradnje malih hidroelektrana na Kaludarskoj rijeci u Beranama, i tražila raskid ugovora sa aktuelnom Vladom [Crne Gore](#), ali uz obeštećenje.

Taj uslov koji su postavili Vlada im vjerovatno neće odobriti, već će sačekati da im isteknu rokovi za početak gradnje i na taj način neće imati nikakvu obavezu prema njima.

Ako bi neko aktuelizovao pitanje kako je kompanija Hidroenergija Montenegro ostavila bez akcija i dobiti Opštinu Berane, to bi za družinu okupljenu oko nje mogao postati ozbiljan problem. Ne bi trebalo mnogo da se to dogodi. Samo jedna krivična prijava od strane Opštine, pa neka pravosudni organi rade svoj posao.

Ali, da pravosudnih organa ima, ta priča je toliko puta ispisana da je tužilaštvo već do sada moralo reagovati po službenoj dužnosti.

Preduzeće Hidroenergija Montenegro formirano je u Beranama. Prvobitno je trebalo da Oleg Obradović ustupi deset odsto akcija i dobiti Beranama, Andrijevići i Plavu, na čijim teritorijama bi gradio male hidroelektrane. Ove tri opštine bi potom tih deset odsto akcija i dobiti dijelile u zavisnosti od broja MHE na svojoj teritoriji.

Kako su sve dosadašnje [hidroelektrane](#) ove kompanije izgrađene na području i na vodama u Beranama, to znači da je Opština Berane svih ovih godina trebalo da ima deset odsto dobiti na godišnjem nivou. Ostalo je, međutim, neobjašnjeno kako je došlo do toga da nijedna o ove tri opštine nije nikad upisana u centralni registar.

U tom registru je u međuvremeno bilo toliko promjena, da bi trebalo još ovoliko prostora da se sve samo pomenu, ali je važno podsjetiti da su na kraju kao vlasnici ostali kompanija Bemaks sa šezdeset odsto i Oleg Obradović sa četrdeset odsto. Poslije su neformalni vlasnici kompanije Bemaks, Ranko Ubović i Aleksandar Mijajlović prepisali akcije najprije na sebe, a zatim ih prebacili na svog čovjeka od povjerenja, Ranka Radovića.

Opštini Berane je tako napravljena dvostruka šteta. Em su uništene dvije rijeke, i u najavi treća, em su ostali bez ikakve dobiti.

Ta činjenica tek sada kao da dolazi do ušiju običnih građana, **kada isplivavaju i sve druge afere bivših DPS vlasti**. Hoće li se neko time konačno baviti, ostaje i dalje upitno, ali je sada najvažnije da se pruži sva potrebna podrška mještanima Kaludre, da se makar u tom selu sačuva [rijeka](#).

Izvor: [ekapija](#)